

ת"פ 28260/02/21 - מדינת ישראל נגד פלוני

בית משפט השלום בתל אביב - יפו
ת"פ 28260-02-21 מדינת ישראל נ' חברת רמי שבירו
ואח'

כבוד השופטת ענת יהב	בפני
מאשימה:	בעניין:
מדינת ישראל	
ע"י ב"כ עוה"ד צחי הבדלי	
נגד	
הנאשמים:	
5 פלוני	
ע"י ב"כ עו"ד אלדן דינו	

גזר דין לנאשמים 5, 6

כתב אישום מתוקן:

הנאשמים, הודו והורשעו בכתב אישום מתוקן ובמסגרת הסדר טיעון בעבירה של **גרימת מוות ברשלנות** לפי סעיף 304 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "**החוק**").

בהתאם **לחלק הכללי** של כתב האישום המתוקן, ובתמצית העובדות שם בכל הנוגע ל**נאשם 3** מתואר, כי **ביום 10.5.18** או בסמוך לכך, נחתם הסכם בין **נאשמת 1** (חברת שבירו בע"מ), לבין **נאשמת 4** (חברת ג'יאנגסו סנטונג קונסטרוקשיין גרופ בע"מ), אשר תחום עיסוקה בעבודות בנייה (להלן: "**ההסכם**"). לפי הסכם זה, שכרה נאשמת 1 את שירותיה של נאשמת 4 לביצוע עבודות בניה בפרויקט בן שישה מגדלי מגורים בגליל ים בהרצליה (להלן: "**האתר**"). בתקופה הרלוונטית, שימש **נאשם 5** כמנהל הפרויקט מטעם נאשמת 4 ו**נאשם 6** שימש מטעמה כראש צוות העובדים. **ביום 19.5.19** או בסמוך לכך, מינתה נאשמת 1 את **נאשם 3** למנהל העבודה באתר. על פי ההסכם האמור, התחייבה נאשמת 4, בין השאר, לביצוע עבודות השלמת השלד בכל המפלסים ועל נאשמת 1 היה לספק את התבניות הפיגומים והתמיכות לצורך ביצוע העבודה.

המנוח הועסק על ידי נאשמת 4 ועבד באתר. ביום 15.1.18 או בסמוך לכך אישרה נאשמת 1 את תכנית הבנייה בהתאם לתקנות ארגון הפיקוח על העבודה. ביום 14.1.19 או בסמוך לכך, אישרה נאשמת 1 באמצעות **נאשם 2**

עמוד 1

שדרוג ועדכונים לתכנית האמורה. בהתאם לתקנות לניהול הבטיחות ערכה נאשמת 1 סקר סיכונים אשר כולל פרק ניהול סיכונים (פירוט אודות האמור בסקר ראו בעמוד 3 לכתב האישום). **ביום 19.5.19 או בסמוך לכך, מינתה נאשמת 1 את נאשם 3 למנהל העבודה באתר אשר יחד עם נאשם 2 היה אמון על אכיפת התכנית לניהול הבטיחות באתר.**

על פי עובדות כתב האישום, האירוע אירע בבניין בן 11 קומות (להלן: "הבניין") אשר נאשמת 1 ונאשמת 4 עסקו בהקמתו. כחלק מהקמת הבניין, נדרשו ליצוק קירות חיצוניים עם חיפוי אבן באמצעות טפסות מתועשות (להלן: "התבניות") אשר סופקו לנאשמת 1 על ידי חברת ש.מ.ד.ר טכנולוגיות בע"מ, יחד עם תכנית להצבת פיגומים וכן הוראות בטיחות (להלן: "הוראות היצרן"). על פי הוראות הבטיחות וכמתחייב מתקנות הבטיחות בעבודה, התקנת מערכת התבניות תיעשה בהתאם למטרה שלה היא מיועדת ובאופן המונע התמוטטותה וכן ההרכבה תיעשה כך, שבכל שלב של ההרכבה תובטח יציבותה ויציבותו של כל רכיב שלה. כמו כן שיינקטו אמצעים למניעת התמוטטות מקרית של חלקי מערכת התבניות בשעת הפירוק או לאחרי.

בעקבות שינוי באופן ביצוע מעקות בטון במרפסת הבניין, פנתה נאשמת 1 לחברת ש.מ.ד.ר בבקשה להכין תכנית שיבוץ עדכנית. בעקבות פנייה זו וביום 3.7.19 או בסמוך לכך, העבירה חברת ש.מ.ד.ר לנאשמת 1 את התכנית המבוקשת. נאשמים 1-4 לא קיבלו לידיהם מחברת ש.מ.ד.ר את התכנית העדכנית.

עובר ליום 3.9.19 או בסמוך לכך, הותקנו תבניות וכן נעשתה יציקה בטפסות, כאשר חרף האמור בתקנות הבטיחות ובהוראות היצרן, הותקנו הטפסות מבלי שהיו מעוגנות באמצעות רגל תמיכה למשטח עבודה או לפיגום למניעת נפילתן. בנוסף, בסמוך לטפסות האמורות, הוצב משטח עבודה מאולתר עשוי שלושה לוחות עץ (להלן: "משטח העבודה המאולתר").

ביום 4.9.19 סמוך לשעה 06:45 (כאשר שעת תחילת העבודה באתר הינה 07:00) הגיע המנוח לאתר, ובידיעת נאשמים 5 ו-6 ובהנחייתם, עלה לקומה ט' בבניין לשם ביצוע עבודות פירוק הטפסות בקומה ומבלי להמתין למנופאים האחראים על הפעלת העגורן, עמד המנוח על משטח העבודה המאולתר והחל בפירוק הטפסות, מבלי שחבש קסדה או קשר עצמו לרתמת בטיחות וכן מבלי שתלה את הטפסה על עגורן. סמוך לאחר מכן, התמוטטו הטפסות, פגעו במשטח העבודה המאולתר עליו עמד המנוח וקרס. כתוצאה מכך נפלו הטפסות והמנוח מקומה ט' של הבניין אל הקרקע, המנוח נפגע אנושות ומותו נקבע במקום.

כתב האישום מייחס לנאשמים, מתוקף תפקידם; מנהל פרוייקט וראש צוות עובדים באתר בהתאמה, ומכוח ההסכם, אחריות כל אחד לפי חלקו, לבטיחות העובדים כולם והמנוח בפרט, שכן לא פעלו בזירות סבירה ולא נקטו בצעדים המתחייבים מהם להבטחת יציבותן ועיגוןן של הטפסות וכן לבטיחות העבודה על משטח תקין ולמניעת סכנה וכן לא פעלו בהתאם לתקנות הבטיחות בעבודה ובהתאם להוראות חברת ש.מ.ד.ר בנוגע להתקנת הטפסות ובטיחות בעבודה עם הטפסות. עוד לא פעלו הנאשמים בהתאם לחובותיהם בדין שכן לא וידאו, כי העבודה באתר תתחיל בשעת יעודה ותחת פיקוחו הרציף של מנהל עבודה, לא וידאו קיומם של פיגומים לצורך עיגון הטפסות ולא דאגו להתקנת משטח עבודה תקין ויציב בקומה ט' בבניין. עוד לא נקטו הנאשמים באמצעים הנדרשים על

מנת להבטיח כי העבודה באתר תתבצע לפי תכנית לניהול הבטיחות, לא קיימו את הדרישות והפעולות הנדרשות למניעת סיכונים ולא פעלו להפסיק את העבודה כתוצאה מסיכון בלתי סביר עובר לתאונה.

ביום 21.12.22 ובהתאם לכפירת כלל הנאשמים, החלו להישמע ראיות בתיק, אלא, שלאחר שנשמעו 2 עדי תביעה, הודיעו הצדדים, כי הגיעו להסדר טיעון אשר הוצג בפני בית המשפט ביום 14.5.23 בין המדינה לכלל הנאשמים. בנוגע לחלק מהנאשמים הייתה הסכמה גם לעניין העונש, ולאחרים, בכללם נאשמים 5 ו- 6 (ואף נאשם 3), ההסדר לא כלל הסכמות לעונש.

לצורך השלמת התמונה יצוין, כי ביום 29.5.23 נגזר דינה של נאשמת 4, לפיו תשלם הנאשמת למשפחת המנוח פיצוי מוסכם על הצדדים בסך 80,000 ₪. ביום 7.6.23 נגזר דינה של נאשמת 1, אשר על פי ההסדר לא הורשעה, והוטל עליה פיצוי בסך 100,000 ₪ למשפחת המנוח וכן כתנאי נוסף להסדר, אף תרמה סכום כספי נוסף על סך של 20,000 ₪ לגוף העוסק בבטיחות. נאשם 2 הופנה לקבלת תסקיר שירות המבחן לבחינת התאמתו לביצוע עונש בדמות ביצוע שעות של"צ, אף זאת על פי ההסכם בין הצדדים. עוד יצוין כי ביום 11.7.23 נגזר דינו של נאשם 3 והוטלו עליו 5 חודשי מאסר בדרך של עבודות שירות וכן 4 חודשי מאסר על תנאי ופיצוי למשפחת המנוח בסך 7,000 ₪.

בהתאם להסכמות בין הצדדים, נשלחו הנאשמים לבחינת התאמתם לביצוע מאסר בדרך של עבודות שירות, כאשר **מחוות דעת הממונה שהוגשה ביום 26.7.23 בעניינו של נאשם 5**, עולה שהנאשם מתאים לרצות את עונשו בדרך של עבודות שירות בכפוף למגבלות רפואיות, ככל שייקבע כך. עוד פורטו בחוות הדעת מאפיינו המורכבים של הנאשם, שכן נעדר מקורות תמיכה וכן קיימת אי בהירות באשר לתנאי מגוריו ויכולתו להתנייד למקום עבודתו, בנוסף על מגבלותיו הרפואיות. נוכח מאפיינים אלו ובעיקר לאור מצבו הרפואי של הנאשם, נקבע על ידי רופאת מערך עבודות השירות כי הנאשם יוכל לבצע 6.5 שעות ביום ומחוות דעת הממונה שהוגשה ביום **24.7.23 בעניינו של נאשם 6**, עולה שהנאשם מתאים לרצות את עונשו בדרך של עבודות שירות, ככל שייקבע כך.

טיעוני הצדדים לעונש:

ב"כ המאשימה,

פירט את נסיבות ביצוע העבירה. הדגיש את החשיבות בהקפדה על הנחיות הבטיחות וכן הפנה לערכים המוגנים ולמידת הפגיעה בהם שהוזכרו בגזר דינו של נאשם 3. הפנה לרע"פ 2327/19 בעניין **אדוארדו**, שם נקבע כי נדרשת ענישה הולמת ומרתיעה כאשר על הכף מדובר בקיפוח חיי אדם באתרי בנייה. לעניין הסיבות, הדגיש, שמנוח הגיע לישראל, הרחק ממולדתו על מנת לעבוד ולפרנס את משפחתו ותחת זאת מצא את מותו. הפנה למדיניות הענישה והמתחם כפי שנקבע בגזר דינו של נאשם 3. עוד ציין כי לדעת המאשימה העונש שהוטל על נאשם 3 מקל אך לאור אחידות בענישה ביקש לקבוע מתחם זהה לנאשמים 5 ו- 6 קרי, מספר חודשי מאסר שיכול יורצו בעבודות שירות ועד 12 חודשי מאסר בפועל לצד ענישה נלווית.

באשר למיקומם של הנאשמים במתחם, ציין כי הנאשמים נעדרי עבר פלילי, הגיעו לארץ אף הם כמו המנוח, כדי לעבוד בעבודת כפיים ולפרנס את משפחותיהם בסין ומנגד התייחס לכך, שבנקל היה ניתן למנוע את התאונה שגרמה למותו של המנוח. עוד התייחס לכך שאף למנוח ניתן לייחס רשלנות תורמת בכך שביצע את העבודה מבלי שחשב קסדה ומבלי שקשר עצמו לרתמת הבטיחות וכן לא המתין למנופאים האחראים על הפעלת העגורן.

לאחר שלקח בחשבון את מצבו הרפואי של נאשם 5, השפעת העונש על חייו ביקש למקם את הנאשם ברף התחתון של מתחם הענישה ולהטיל עליו 5 חודשי מאסר בדרך של עבודות שירות. לגבי נאשם 6, ביקש למקומו בשליש התחתון של מתחם הענישה.

ב"כ הנאשמים,

ביקש לעמוד על מבנה האחריות וכובד משקלה, כאשר נאשמת 1 הינה מבצעת הבנייה בפרויקט וכי נאשם 3 מונה למנהל העבודה מטעמה ואף הגיש טופס הודעה על פעולות בניה עליו חתום נאשם 3 כאחראי למלא את תקנות הבטיחות בעבודה (עי/3). עוד הפנה לעניינה של נאשמת 4 אשר שימשה כקבלנית משנה לצורך ביצוע עבודות שלד בלבד וכן שאלו בוצעו במסגרת הפרויקט, תחת אחריותו של נאשם 3. משכך ביקש ליצור מדרג לפיו מבצעת הבנייה הינה נאשמת 1, אחריה אחראי עבודה שאחראי על הבטיחות באתר ומתחתיו קבלני משנה ויתר העובדים. עוד הפנה לכך שברקע הכללי לכתב האישום בכל הנוגע לתכניות העבודה, אין כל התייחסות לנאשמים 4-6 וכן ציין כי מכוח, כך אחריותם של נאשמים 5-6 שונה מאחריותו של נאשם 3 ופחותה ממנה, שכן בהתאם לחוק, משם נשאבת ונלמדת האחריות וכנגזרת ממנה אף כובדה ומשמעותה, גם כאשר ישנם 2 מנהלי עבודה באתר, כמו נאשמים אלו, הרי שהאחריות היא בהתאם לטופס שהוגש למנהל החתום עליו- נאשם 3.

ב"כ הנאשמים אף הרחיב, שלטעמו ועל פי כתב האישום, הגורמים להתרחשות התאונה מושא כתב האישום הם; משטח עבודה לקוי, גידור לקוי והעדר שימוש בציוד מגן אישי. הדגיש כי האחריות הבלעדית לשני הגורמים הראשונים נמצאת בידי מנהל העבודה, קרי נאשם 3. עוד הפנה לכך שמנהל עבודה עובר הכשרה תקופה ארוכה (של מעל לשנה) ולא בכדי וכי **תקנות הבטיחות בעבודה (ציוד מגן אישי), תשנ"ז - 1997**, תקנה 3 ותקנה 8, מכתיבות גם את האחריות על המעביד לספק ציוד מגן אישי, וכי על מנהל העבודה לוודא שאכן נעשה שימוש באותו ציוד. עוד ציין כי נאשמים 5-6 לא יכולים היו להיכנס לאתר העבודה ללא אישורו של מנהל העבודה ומכל האמור הרי שנאשם 3 הוא הבכיר בהיררכיה ואחראי על כל נושא הבטיחות, כל עוד העבודה באתר מתקיימת וזאת גם כאשר העבודה מתבצעת שלא בשעות העבודה. בנוסף טען, כי העובדה שנאשמים 5-6 ידעו שהמנוח עובד באתר, לא אומרת בהכרח שהם ידעו כי העבודה מתבצעת על משטח עבודה מאולתר ואין להם כל אחריות ישירה לנושא הבטיחות, שכן לנאשמים ישנה אחריות כללית, בשונה ממנהל העבודה אשר לו אחריות ישירה וספציפית. הבהיר, שתפקיד הנאשמים, אינו תפקיד רשמי אינו נובע מהחוק ובכלל כך לעניין סעיפים ותקנות בנושא הבטיחות. עוד הפנה לאחריותו של המנוח, שכן ביצע את העבודה ללא ציוד מגן וכן לא הפסיק את העבודה כאשר ראה שיש באלו לסכן את חייו. לבסוף, הסכים עם המתחם שנקבע בעניינו של נאשם 3, וביקש למקם את הנאשמים בתחתית המתחם.

לעניין נסיבות אישיות של הנאשמים, לעניין **נאשם 5**, טען שמדובר במי שהינו מבוגר, חולה שאינו עובד מספר שנים

ונמצא בארץ כיום רק מכוח ההליך הפלילי שמתנהל כנגדו, מתנייד בכיסא גלגלים וכן הגיש מסמכים רפואיים (עי/4). הפנה לכך שמדובר בנאשם נעדר עבר פלילי, לכך שהעבירות בוצעו לפני כ-4 שנים וביקש לסטות מהמתחם בשל מצבו הרפואי של הנאשם ונוכח העובדה כי הנאשם נעדר תמיכה בארץ ונמצא כאן ללא אשרת עבודה וביקש להטיל על הנאשם עונש צופה פני עתיד (הפנה לפסיקה רלוונטית). לעניין **נאשם 6**, טען שמדובר בנאשם נעדר עבר פלילי ובהינתן מדרג האחריות בו מצוי הנאשם, יש למקמו בתחתית המתחם ולהשית על הנאשם 2 חודשי מאסר שירוצו בדרך של עבודות שירות.

נאשם 5, ביקש סליחה וציין כי הוא בן 65, חולה וסיעודי וכי נעדר תמיכה כספית. הוסיף כי רוצה לחזור לביתו.

דין והכרעה:

מתחם העונש:

קביעת עונשם של הנאשמים, יהיה לאור העיקרון לו ניתנה הבכורה בחוק והוא **עקרון ההלימה**, זאת תוך מתן יחס הולם בין חומרת העבירה המיוחסת לנאשם בנסיבותיה, מידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש אשר יוטל עליו, כאשר לצורך קביעה זו יש לבחון מספר אספקטים; **הערכים החברתיים המוגנים** שנפגעו ממעשה זה ומידת הפגיעה בהם, **מדיניות הענישה הנהוגה בבתי המשפט והנסיבות הקשורות בביצוע העבירה** (תיקון 113 לחוק).

הערכים החברתיים המוגנים, שנפגעו ממעשיהם של הנאשמים הם הערכים החשובים ביותר, המרכזיים והראשונים במעלה; הגנה על חיי אדם, קדושת חייו ושלמות גופו, כאשר בענייננו, מדובר באירוע מצער, קשה וטראגי עבור כל המעורבים בו, ואשר במהלכו קיפח המנוח את חייו במקום עבודתו. בעניין זה יש לומר שהגם שמדובר בעבירת רשלנות, חובתו של בית המשפט להטמיע סטנדרט התנהגות ראוי על מנת לנסות ולמנוע הישנות תאונות ואסונות מתוך רצון לשמור על ערך נעלה זה.

לעניין זה ראו בע"פ 119/93 ג'ייסון לורנס נ' מדינת ישראל (30.6.94), פסקה 7):

"סעיף 304 לחוק העונשין בא להציב סטנדרט מחמיר בכל האמור לקיפוח חיי אדם. היינו, מגמת החקיקה ותכליתה היו והינן לבוא, להזהיר ולהתריע מפני אדישות, חוסר איכפתיות וזלזול בחיי אדם. המחוקק הוא שקבע שלמרות שבעבירה זו נעדר היסוד הנפשי (המנס-ריאה), הרי זו עדיין עבירה פלילית, וזאת כאמור מפאת החשיבות שמייחס המחוקק לערך קדושת החיים. בפרשנות הסעיף וביישום מדיניות תחיקתית מילאו בתי המשפט את הסעיף תוכן ולעתים אף הציבו סטנדרטים מחמירים של התנהגות למען קידום מטרה זו של שמירת החיים".

ברע"פ 1322/20 יוסף נווה נ' מדינת ישראל (25.02.2020) קבע כב' השופט אלרון:

עמוד 5

"כעולה מסקירת הפסיקה שהובאה בגזר דינו של בית משפט השלום, השתת עונש מאסר ממושך לנשיאה בעבודות שירות על מי שהורשע בגרימת מוות ברשלנות, אף בגין רשלנות בעבודה בענף הבנייה, אינה סוטה ממדיניות הענישה הנוהגת. יתרה מכך, במקרה דנן לא היה מנוס מלהשית על המבקש עונש המבטא את חומרת העבירה שבה הורשע ונסיבות ביצועה, ואף הוקל עימו במידה ניכרת משלא הושת עליו עונש מאסר מאחורי סורג ובריח. לא אחת נזדמן לי לעמוד על חשיבותה הרבה של ההקפדה על הוראות הבטיחות בענף הבנייה, שתכליתן למנוע פגיעה בחיי אדם".

למרבה הצער, המקרה דנן מצטרף לאירועים דומים ההולכים ומתרבים, ובהם משלם עובד בענף הבנייה בנפשו את מחיר הזלזול בהוראות הבטיחות מצד הממונה עליו ועל ביצוע העבודה. אין להשלים עם תופעה זו ויש להיאבק בה במשנה תוקף, בין היתר, באמצעות השתת ענישה חמורה ומרתיעה במקרים המתאימים".

גם ברע"פ 2327/19 אדוארדו נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה 12 (19.5.2019) חזר על דבריו:

"תאונות אלה הגובות חיי אדם אינן כורח המציאות או גזרה משמים, והן ממחישות את הצורך להקפיד הקפדה יתירה על קוצו של יו"ד בכללי הבטיחות בענף הבניה אשר נועדו לשמור על שלומם וביטחונם של העובדים בענף. ענישה הולמת ומרתיעה בשל הפרת כללי הבטיחות נחוצה לשם הגברת ההרתעה ויש בה כדי לבטא את החומרה הרבה שיש לראות באי הציות לכללי הבטיחות בענף הבניה".

מכל האמור, ברי כי מדובר בתופעה מוכרת, מצערת וקשה אשר פוקדת את אתרי הבניה בישראל וגובה חיי אדם חדשות לבקרים ומחייבת מתן מענה ברור וחד גם במסגרת ההליך הפלילי.

במקרה זה, הפגיעה בערכים המוגנים הינה ברף העליון, שכן המחדלים הרובצים לפתחם של הנאשמים הינם משמעותיים ומהותיים ובעטיים אף נפל המנוח אל מותו ושילם את המחיר הגבוה שיכול היה לשלם והוא מחיר חייו.

נסיבות ביצוע העבירה, נאשם 5, במסגרת תפקידו בחברה, היה מנהל הפרויקט מטעם נאשמת 4, ונאשם 6, תיפקד כראש צוות העובדים מטעם נאשמת 4. כאשר כתב האישום מייחס להם, כמו לנאשם 3 את האחריות לגרימת מותו של המנוח בהתנהגותם הרשלנית. אמנם, נאשם 3 הינו מנהל העבודה ושואב את אחריותו מכוח חוק ספציפי ומשכך אף מילא ומסר טופס מתאים (ע/3), אשר רק בהגשתו ובאישורו ניתן להניע את גלגלי הפרויקט ולהתחיל בתהליך הבנייה, אולם אין בכך ובעובדה שהוא אחראי על נאשמים 5 ו-6, לקבוע כי די בכך על מנת שיהא בכך כדי להצביע אף על 'בכירותו' באירוע ספציפי זה כפי שמתואר בכתב האישום, שכן, כל אירוע ונסיבותיו הוא והכל על פי העובדות המפורטות בהן הודו הנאשמים. נאשמים 5 ו-6 אף הם אחראים היו על המנוח מכוח הסכם שנחתם ומכוח הדינים הכלליים של הרשלנות ואף במועד האירוע, כמי שהיו אחראים עליו, הורו והנחו את המנוח לבצע את הפעולות שביצע, קודם שיום העבודה החל ומבלי שבדקו את הצריך בדיקה.

קבלת טענת ההגנה; שלא היה עליהם לדעת את העובדות המבססות כשלים באתר הבניה ושידיעתם והנחייתם להקדים

את שעת יום העבודה ולבצע פעולות, חייב את אישורו של נאשם 3, כמוהו כהתעלמות מהעובדות המפורטות בכתב האישום, משם עולה שיוחסה להם רשלנות (כמו לנאשם 3), לבטיחות העבודה על משטח תקין למניעת סכנה; לפעול בהתאם לתקנות הבטיחות בעבודה ובהתאם להוראות חברת ש.מ.ד.ר בנוגע להתקנת הטפסות ובטיחות בעבודה עם הטפסות; לפעול בהתאם לחובותיהם בדין שכן לא וידאו, כי העבודה באתר תתחיל בשעה היעודה ותחת פיקוחו הרציף של מנהל עבודה; עוד יוחס להם במסגרת הרשלנות, שלא וידאו קיומם של פיגומים לצורך עיגון הטפסות ולא דאגו להתקנת משטח עבודה תקין ויציב בקומה ט' בבניין; שלא נקטו באמצעים הנדרשים על מנת להבטיח כי העבודה באתר תתבצע לפי תכנית לניהול הבטיחות; לא קיימו את הדרישות והפעולות הנדרשות למניעת סיכונים ולא פעלו להפסיק את העבודה כתוצאה מסיכון בלתי סביר עובר לתאונה.

אלא שבנוסף לכל אלה, כתב האישום אף ייחד להם סעיף שלא יוחס לנאשם 3 והוא סעיף 13 לכתב האישום המתוקן, שם מתואר, שהמנוח הגיע לאתר עוד קודם שעות העבודה הקבועות והמאושרות, אלא שנאשמים 5 ו-6 אשר ידעו על כך, 'נתנו את ברכתם' לכך ואף הנחו אותו לבצע פעולות בהקשר לעבודתו, דבר שהוביל אותו, בסופו של יום לצנוח אל מותו.

ההגנה טענה בטיעוניה עובדות רבות, אשר שמען לא מצוי בעובדות כתב האישום והיא מנועה מלעשות כך, שכן הודאה בכתב אישום, מחייב את הצדדים ובית המשפט לאמור בו וידיעה של צד לגבי עובדה שלא הוסכמה ולא נרשמה בכתב האישום, לא תוכל להישמע. כך לעניין חוסר ידיעתם של השניים בדבר המחדלים וכך לעניין ההוראה שנתנו למנוח, בחסותה עלה לבצע את ההוראות ובחסותה נפל אל מותו. מכאן, שאמנם לנאשם 3 בכירות מכוח החוק, אך לנאשמים 5 ו-6 אחריות דומה מכוח הסכם וחוקים כלליים, אולם בנוסף לכך, (שלא כמו נאשם 3), התנהגות רשלנית ספציפית ממוקדת וסמוכה למותו של המנוח.

בקשת ההגנה, לקבל עובדות שנטענו בפניי ואינן נשאבות מכתב האישום בו הודו הנאשמים, עומדת חזיתית ובניגוד לסעיף סעיף 40' לחוק העונשין, שהוא חלק מתיקון 113, שכותרתו "הוכחת נסיבות הקשורות בביצוע העבירה". כאשר יש להפנות לסעיף קטן ד', וזה לשונו:

"(ד) בלי לגרוע מהוראת סעיף קטן (ב)(2), הודה הנאשם בעובדות כתב האישום, בין לאחר שמיעת הראיות ובין לפני כן, יכלול כתב האישום שבו הודה את כל העובדות והנסיבות הקשורות בביצוע העבירה".

בעניין זה יש להפנות להחלטת השופט י' דנציגר בע"פ 3667/13 ח'טיב נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (14.10.2014), שם הבהיר:

"הודאת הנאשם בעובדות כתב האישום מבטאת את הסכמתו לעובדות ולנסיבות האמורות בו. יש בה משום הצהרה כי אין בעובדות ובנסיבות המתוארות בכתב האישום יותר מאשר עשה וכן, בהתאם, כי לא נשמטה מכתב האישום עובדה או נסיבה שיכולה היתה להיות לו לעזר או להקל עמו. לכן, משהודה הנאשם בעובדות כתב האישום - לרוב לאחר שיח ושיג עם גורמי התביעה ובמסגרת הסדר טיעון -

משקף כתב האישום את הסכמת הצדדים לאמור בו. לפיכך, נהיר כי כל חזרה מהסכמה זו, שינוי שלה או הוספה לה בבחינת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, תדרש לעמוד בתנאים מחמירים יותר - כפי שקובע סעיף 40(ב)(2), שלא כסעיף 40(ב)(1) (שם, בפסקה 26).

כך אף בע"פ 5841/14 מדינת ישראל נ' בדיר ארקאן, שם נדונה הסוגיה ונקבע, כי סעיף זה,

"משקף את הגישה הכללית, המקובלת מאז ומתמיד, לפיה על כתב האישום, ובפרט אם מדובר בכתב אישום מתוקן שהוגש במסגרת הסדר טיעון, לכלול את כל העובדות והנסיבות הרלבנטיות לביצוע העבירה. זאת, במטרה לתחום את הדין בעניינו של הנאשם, ושלא להפליג למחוזות שלא בא זכרם בכתב האישום. בית משפט זה קבע, לא אחת, כי כאשר מדובר בכתב אישום שהוא תוצר של הסדר טיעון, אל לו לבית המשפט להיזקק לעובדות או לנסיבות שלא נכללו בכתב האישום, שבעובדותיו הודה הנאשם."

ולאחרונה, שוב נדונה השאלה המשפטית בע"פ 8807/22 פלוני נ' מדינת ישראל (מיום 16.7.23, חזר והדגיש בית המשפט:

"אנו מוצאים לנכון להדגיש, כי הדברים אמורים מבלי לשנות כהוא זה מקביעות המהימנות של בית המשפט המחוזי ביחס לעדותו של המתלונן, ומבלי לפקפק באמינות גרסתו. הקושי במקרה זה אינו נעוץ בעדותו, אלא בכך שנוסח כתב האישום המתוקן אינו משקף במדויק את הגרסה שמסר. משהודה המערער בעובדותיו של כתב האישום המתוקן, אלו "גבולות הגזרה" ואין לסור מהן ימין ושמאל".

לכל אלה ולרשלנות הנאשמים, יש להוסיף את התנהלות המנוח עצמו, שבה לא ביצע את הנחיות הבטיחות הבסיסיות (על אף שלא היה בהן כדי להצילו). עוד יש לשים את הדעת על כך, שאמנם הטפסות לא נבנו על פי תוכנית מתאימה, אך לא התמוטטו, אלא רק לאחר שהמנוח עסק בפירוקן וללא עגורן.

עוד אומר, כמו בעניינו של נאשם 3, לפי המתואר בעובדות כתב האישום המתוקן, מצאתי כי יש קושי לקבוע האם הרשלנות של הנאשמים הינה מתמשכת ומהי הימשכות זו, דהיינו, מהו אורך הזמן שבו היו מצויות הטפסות במצבן זה שאינו בטוח, מסוכן ושלא על פי תכנית מתאימה, שכן כתב האישום שותק בנושא זה.

מכל האמור מצאתי לקבוע כי הנסיבות המיוחסות לנאשמים בכתב האישום, אשר מגלות מחדלים ואף ביצוע מעשה בפועל, אינן מגלות חומרה בדרגה גבוהה של רשלנות אך גם אינה בדרגה נמוכה **וניתן להגדיר את רשלנותם** (כמו של נאשם 3) **ברף הבינוני-נמוך**.

מדיניות הענישה ומתחם העונש ההולם

הענישה בעבירה של גרם מוות ברשלנות, משתנה בהתאם לנסיבות שהביאו לגרימת המוות, לעוצמת המחדל ולמידת הרשלנות של הנאשם. למרות התוצאה הקשה כתוצאה מביצוע העבירה - מותו של אדם - מאחר ומדובר בעבירה עם יסוד נפשי של רשלנות, נגזרים לרוב עונשי מאסר לתקופה קצרה שניתן לרצותם בעבודות שירות, ראו למשל:

א. רע"פ 1322/20 **יוסף נווה נ' מדינת ישראל** (25.02.2020) - הנאשם הורשע בעבירה של גרימת מוות ברשלנות. הנאשם באותו ענין שימש מנהל עבודה בחברה ופיקח עליה, הורה לאחד הפועלים בחברה לעמוד על גג מחסן המכוסה ב"לוחות אסבסט-צמנט גליים", שגובהו כ-6 מטרים, להסיר את הלוחות ולהורידם לקרקע באמצעות חבל. במהלך העבודה, דרך המנוח על גבי אחד מהלוחות, הלוח נשבר, והמנוח נפל לתוך מבנה המחסן ומצא את מותו. **בית משפט קמא קבע כי מתחם הענישה ההולם באותו מקרה נע בין 6 ל-12 חודשי מאסר.** על הנאשם, בן 76, הושתו, 8 חודשי מאסר בדרך של עבודות שירות.

ב. ע"פ (מרכז) 64133-06-17 **זהר ישעיהו נסים משה נ' מדינת ישראל** (28.11.18) - הנאשם שהיה מבצע הבנייה באתר בנייה, הורשע, לאחר ניהול הוכחות, בעבירה של גרימת מוות ברשלנות של עובד ניקיון שעבד באתר הבנייה. הנאשם התרשל בכך שלא דאג שעבודות הבניה תבוצענה בפיקוח מנהל עבודה; אִפשר עבודה לא בטוחה באזור הפיר, ללא גידור וללא סימון אזור הפיר בשלטי אזהרה; לא הדריך את העובדים ולא דאג שהעבודות תבוצענה לפי תקנות הבטיחות. **בית משפט קמא קבע מתחם שנע בין מספר חודשי מאסר שיכול וירוצו בעבודות שירות ועד שנת מאסר לריצוי בפועל.** בית המשפט המחוזי הקל מעט בעונשו של הנאשם, השווה עונשו לאחרים באותו ענין וגזר עליו שלושה חודשי מאסר בדרך של עבודות שירות במקום ארבעה שנפסקו בבימ"ש השלום.

ג. ע"פ (י-ם) 12107-09-18 **אורן אהרן ורשבסקי נ' מדינת ישראל** (6.1.19) - בו נידון עניינם של מורשעים בגרימת מוות ברשלנות ובשתי עבירות של חבלה ברשלנות, כתוצאה מקריסת מבנה תאורה ברחבת הטקסים בהר הרצל, בו מצאה את מותה קצינת צה"ל ושני חיילים נוספים נפגעו ונגרמו להם חבלות קשות. הנאשם (ורשבסקי) שימש כמהנדס תכנון מטעם החברה שהקימה את המבנה, ובנוסף, שימש כמהנדס מטעמו של יועץ הבטיחות של הטקס. רשלנותו התבטאה בכך שלא פעל לתכנן את המבנה שקרס ולא פעל כפי שמהנדס סביר היה פועל בנסיבות העניין. **בית משפט השלום הטיל עליו צו של"צ, אך בית המשפט המחוזי קיבל את הערעור שהוגש והחמיר את עונשו לתשעה חודשי מאסר.** בפסק הדין ציין בית המשפט המחוזי כי אלמלא מצבו הרפואי הקשה, היה העונש חמור יותר.

ד. עפ"ג (חי') 57719-06-13 **מזרחי נ' מדינת ישראל** (19.12.13) - בו נידון עניינו של קבלן שנשכר לבצע עבודות הנחת צינורות מים עבור רשות ציבורית. הקבלן לא דאג למינוי מנהל עבודה, אלא שכר שני קבלני ביצוע שלא היו מוכשרים לתפקיד. הקבלנים הניחו את הצינורות הכבדים (מעל טון כל אחד) בפארק ציבורי ללא השגחה וללא אבטחה מתאימה. קבוצת ילדים שהייתה במקום שיחקה בסמוך ולפתע התערער מבנה הצנרת וקבר תחתיו את אחד הילדים אשר מצא עקב כך את מותו. **בית משפט השלום הטיל על הקבלן 9 חודשי מאסר בפועל, חרף גילו (70) והיותו חולה במחלה קשה**

ובשים לב להרשעה קודמת באותה עבירה. בית המשפט המחוזי דחה את ערעורו, תוך שציין את חשיבות הערך של קדושת החיים ומידת אשמו של הקבלן. יצוין כי על אחד הקבלנים הוטל עונש מאסר בן 7 חודשים (וגם ערעורו נדחה - ע"פ 13-06-36481) ועל נאשם נוסף הוטלו 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות וזאת בשל כך שנמצא שמידת רשלנותו הייתה נמוכה יותר.

לעניין פסיקה שהוגשה על ידי ההגנה (גזר דין הנעדר כל פרט מזהה כולל מספר ההליך), מבית המשפט השלום בפתח תקווה, שם היה הנאשם מנהל עבודה בחברת בנייה, שהורשע בעבירת גרימת מוות ברשלנות והוטלו עליו 4 חודשי מאסר מותנה וענישה נלווית, אומר, כי שם הוגש תסקיר חיובי עבור הנאשם והצדדים עתרו לענישה מוסכמת בעקבות קשיים ראייתיים. לא ראיתי שהמקרה דומה לשלנו, מה גם שההגנה הסכימה למתחם הענישה שנקבע בעניינו של נאשם 3.

בשים לב למדיניות הענישה ולאחר ששקלתי את העובדה, שלא מדובר במעשה מתוכנן ואף לא במפגע שנוצר במעשיהם של הנאשמים, שקלתי חלקם של הנאשמים ומידת רשלנותם וכן את הטרגדיה המשפחתית בעקבות מות המנוח שאין גדולה ממנה, ואף את הסכמת הצדדים למתחם הענישה, אני קובעת שמתחם העונש ההולם מתחיל ממספר חודשי מאסר שיכול וירוצו בדרך של עבודות שירות ועד 12 חודשי מאסר בפועל לצד רכיבי ענישה נלווים.

חריגה ממתחם העונש ההולם בעניינו של נאשם 5:

ב"כ הנאשמים, עתר לחריגה ממתחם הענישה בשל מצבו הרפואי של נאשם 5, ולהימנע מהטלת מאסר בפועל. סטייה ממתחם ענישה עקב מצב רפואי של נאשם אפשרית לאור ההלכה בעניינו של לופליאנסקי (ע"פ 5669/14 אורי לופליאנסקי נ' מדינת ישראל (29.12.2015)). עיינתי במסמכים הרפואיים שהוגשו בעניינו של נאשם 5 (ע"פ 4), עיון מעלה כי הנאשם סובל מבעיות בעיניים ונראה ממסמך עדכני מיום 25.6.23 כי חל שיפור משמעותי במצבו של הנאשם. יש לתת משקל מסוים למצב רפואי זה אך בוודאי שאין מדובר בחשש ממשי לתוחלת חייו של הנאשם כפי שנקבע:

"ההכרעה בעניין לופוליאנסקי נעשתה על רקע נסיבותיו המיוחדות של אותו מקרה, בהן בית המשפט התרשם, בין היתר, כי עונש מאסר עשוי להביא לקיצור ממשי של תוחלת חייו בשל מחלתו... ככלל, מצב בריאותי קשה איננו מקנה לעבריין פטור מעונש מאסר בפועל בגין מעשיו, ככל שעונש זה מוצדק לגביו לאחר הרשעתו... הנחת המוצא היא שגורמי הרפואה בשירות בתי הסוהר ערוכים לטפל באסירים במצבים רפואיים שונים, כולל מצבים רפואיים שאינם פשוטים, וחזקה היא שהאסיר יקבל את הטיפול הרפואי לו הוא נזקק בין כותלי בית הסוהר" (רע"פ 1076/16 חיים כהן נ' מדינת ישראל, פסקה 9 ((11.2.2016)).

לא הובאה בפני כל ראייה, כי מצבו של הנאשם רעוע, או שיש בביצוע תקופת מאסר להביא לקיצור תוחלת חייו או לגרום לו לסבל רב, מעבר לסבל הנגרם לכל אסיר, הגם שקיימות נסיבות אישיות לא קלות, הכוללות מצב רפואי מורכב

של מחלה קשה, עדיין יש לאזנם בין האינטרס הציבורי להרתיע (ראו ע"פ 2566/14 **אדוארד גלפונד נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 17.2.2016)). על כן לא מצאתי מקום לחרוג ממתחם העונש ההולם בעניינו של נאשם זה.

נסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה

הנאשמים, נטלו אחריות והודו במיוחס להם בכתב האישום, הינם נעדרי עבר פלילי והגיעו לישראל על מנת לפרנס את משפחתם שנמצאת בסין. לקחתי בחשבון את מצבו הרפואי של נאשם 5, ובייחוד את כך שנמצא בארץ ללא כל תמיכה כלשהי וכן קיימת גם אי בהירות בנוגע למקום מגוריו. עיקרון אחדות הענישה נועד להבטיח שוויון בפני החוק ומניעת שרירותיות בענישה (ע"פ 1222/22 **מדינת ישראל נ' נאצר**, פסקה 13 (23.6.2022)). כעניין של אחדות ענישה יש אף לקחת בחשבון את העונשים שהוטלו על שאר הנאשמים ובייחוד העונש שהוטל על נאשם 3 (כמפורט מעלה). עניינו של נאשם 5 שונה מעניינו של נאשם 6, כידוע נסיבות אישיות עשויים להצדיק פער בענישה בין נאשמים (ראו ע"פ 6958/18 **מצלאח נ' מדינת ישראל**, פסקה 28 (22.1.2020)), בעניינו הרי שאינו עובד ומתפרנס מזה תקופה ארוכה, זאת נוכח מצבו הרפואי. כך גם נקבע ואוזכר בחוות הדעת של הממונה, כאשר מעבר להמלצה בדבר מספר שעות העבודה שיוטלו עליו, בגין מצבו הפיזי (יושב על כיסא גלגלים), אף הדגיש את מצבו הכלכלי שאינו שפיר ויהיה בכך, גם כדי להשפיע על יכולתו להשלים את תקופת עבודות השירות ורק מטעם זה מצאתי שיש לשנות לקולא את רכיבי הענישה הן לעניין אורך תקופת ביצוע עבודות השירות והן סכום הפיצוי שיוטל עליו.

העונש המתאים לנאשמים

לאור כלל הנסיבות שפורטו, הודאת הנאשמים במיוחס להם ובאירוע שלא בנקל אדם יכול ומסוגל לקחת על אחריותו ומצפונו, הערכים החברתיים שנפגעו, העובדה כי קבעתי שרף הרשלנות איננו מצוי בדרגה גבוהה. ומכיוון שהענישה תמיד תהא אינדיבידואלית, מצאתי שהנאשמים **מצויים ברף התחתון של מתחם הענישה**, כאשר בידוע הוא, שאין בענישה שהיא על מנת להפיג את הצער והסבל של בני המשפחה או להקל על תחושת האובדן הגדול שמותיר אירוע שכזה.

בכל הנוגע לטענת ב"כ הנאשמים לגבי הארכת ויזה, לפיה הטלת עונש מאסר בדרך של עבודות שירות על נתינים זרים מהווה מעין "אשרת שהיה" לשם ריצויו, הרי שכבר נקבע בפסיקה, כי לבית המשפט סמכות להורות על מאסר בדרך של עבודות שירות אף לגבי נתין זר ללא היתר שהיה (ראו רע"פ 5881/21 **אידריס איברהים עבדאללה איסמעיל נ' מדינת ישראל**, פסקה 11 (18.10.2021)).

אשר על כן, אני גוזרת על הנאשם 5 את העונשים הבאים:

1. **3 חודשי מאסר בפועל שירוצו בעבודות שירות.** הנאשם יבצע את עבודות שירות ב'המשקם', רחוב המלאכה 26, חולון, 5 ימים בשבוע, ובמשך 6.5 שעות ביום. תחילתן של ביצוע העבודות **ביום 18.10.2023**

והן תהיינה בפיקוח מפקח אחראי אביב יעיש, מס' נייד: 050-6096340.

על הנאשם להתייצב לפני מפקח על עבודות השירות לצורך קליטה והצבה בתאריך תחילת העבודה, בשעה 08:00, במפקדת מחוז מרכז, יחידת עבודות שירות, ת"ד 81, רמלה.

אני מודיעה לנאשם כי עליו להודיע לממונה על כל שינוי, אם יחול, בכתובת מגוריו, וכן עליו לעמוד בתנאי הפיקוח, שכן אי מילוי עבודות השירות על פי הנחיות המפקח, עלול להביא להפסקתן ולכליאה במתקן כליאה.

2. **4 חודשי מאסר על תנאי לתקופה של שלוש שנים**, שהנאשם לא יעבור עבירה בה הורשע.

3. **פיצוי למשפחת המנוח בסך 4,000 ₪, שישולם עד ולא יאוחר מיום 01.10.23. המאשימה תעביר את פרטי משפחת המנוח למזכירות בית המשפט בהקדם.**

אני גוזרת על הנאשם 6 את העונשים הבאים:

4. **5 חודשי מאסר בפועל שירוצו בעבודות שירות.** הנאשם יבצע את עבודות שירות במרכז יום ברחוב דובנוב 17 בחולון, 5 ימים בשבוע, על פי טווח השעות המתאפשר בחוק. תחילתן של ביצוע העבודות **ביום 11.10.2023** והן תהיינה בפיקוח מפקח אחראי אביב יעיש, מס' נייד: 050-6096340.

על הנאשם להתייצב לפני מפקח על עבודות השירות לצורך קליטה והצבה בתאריך תחילת העבודה, בשעה 08:00, במפקדת מחוז מרכז, יחידת עבודות שירות, ת"ד 81, רמלה.

אני מודיעה לנאשם כי עליו להודיע לממונה על כל שינוי, אם יחול, בכתובת מגוריו, וכן עליו לעמוד בתנאי הפיקוח, שכן אי מילוי עבודות השירות על פי הנחיות המפקח, עלול להביא להפסקתן ולכליאה במתקן כליאה.

5. **4 חודשי מאסר על תנאי לתקופה של שלוש שנים**, שהנאשם לא יעבור עבירה בה הורשע.

6. **פיצוי למשפחת המנוח בסך 7,000 ₪, שישולם עד ולא יאוחר מיום 01.10.23. המאשימה תעביר את פרטי משפחת המנוח למזכירות בית המשפט בהקדם.**

ניתן יהיה לשלם את הפיצוי כעבור שלושה ימים מיום מתן גזר הדין לחשבון המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות ברשות האכיפה והגבייה באחת מהדרכים הבאות:

- **בכרטיס אשראי** - באתר המקוון של רשות האכיפה והגבייה, www.eca.gov.il
- **מוקד שירות טלפוני בשרות עצמי (מרכז גבייה) - בטלפון *35592 או בטלפון 073-2055000**
- **במזומן בכל סניף של בנק הדואר** - בהצגת תעודת זהות בלבד (אין צורך בשוברי תשלום).

המזכירות תעביר העתק לממונה על עבודות השירות.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בתוך 45 ימים מהיום.

ניתן היום, ל' אב תשפ"ג, 17 אוגוסט 2023, במעמד הצדדים.